

Dosarul nr. 3ra-819/18

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: O. Melniciuc)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: G. Dașchevici, S. Gîrbu, L. Bulgac)

DECIZIE

19 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Svetlana Filincova
Luiza Gafton
Victor Burduh
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Nicolae Pătrăniche,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Pătrăniche
împotriva Societății pe Acțiuni „Moldovagaz” și Societății cu Răspundere Limitată
„Chișinău-Gaz” cu privire la anularea actelor administrative, repararea prejudiciului
moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 18 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a
respins apelul declarat de către Nicolae Pătrăniche și s-a menținut hotărârea din 24
iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La 30 mai 2016 Nicolae Pătrăniche a depus cerere de chemare în judecată
împotriva SA „Moldovagaz” și SRL „Chișinău-Gaz” cu privire la anularea actelor
administrative, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 18 martie 2016 SRL „Chișinău-
Gaz” a demontat contorul de gaze naturale G6T nr. 25934967 de la locuința lui
Nicolae Pătrăniche din XXXX, și l-a transmis pentru efectuarea unei constatări
tehnic-științifice, în urma căreia s-a stabilit că sigiliul metalic a uzinei producătoare
de la mecanismul de evidență a fost înlăturat și instalat un sigiliu neautentic.

A comunicat că în pct. 7 din actul de depistare a încălcării clauzelor contractuale
din 21 martie 2016, întocmit de SRL „Chișinău-Gaz” este înscrierea că s-a depistat
neînregistrarea volumului de gaze consumat.

Reclamantul a afirmat că în baza actului menționat, SA „Moldovagaz” a emis
decizia nr. 57 din 31 martie 2016, prin care a dispus efectuarea calculului consumului
de gaze naturale prin metoda sistemului paușal, pentru perioada de 12 luni, fiind
ulterior emisă chitanța de plată din 1 aprilie 2016 pentru suma de 80 440,95 de lei.

A menționat că la 18 aprilie 2016, s-a adresat părților cu o cerere prealabilă prin care a cerut reexaminarea cazului de încălcare a clauzelor contractuale, cu anularea actului de depistare a încălcării din 21 martie 2016, a deciziei nr. 57 din 31 martie 2016 și a chitanței de plată din 1 aprilie 2016 în sumă de 80 440,95 de lei.

Prin răspunsurile din 5 mai 2015 și 18 mai 2016, părțile au respins cererea prealabilă, ca fiind neîntemeiată.

Nicolae Pătrăniște a susținut că, constatarea tehnico-științifică nr. 170 din 18 martie 2016, întocmită de specialistul SRL „CEXIN”, pe care părțile și-au sprijinit acuzația privind contrafacerea sigiliului, și respectiv neînregistrarea volumului de gaze naturale, este lipsită de putere probantă, or, persoana în cauză nu întrunește condițiile unui expert judiciar, nefiind atestată în modul stabilit ca expert particular inclus în Registrul de stat al experților judiciari.

Potrivit datelor din Registrul menționat, atestarea specialistului dat era valabilă până la 10 februarie 2016, iar la 24 martie 2016 a fost suspendată activitatea acestuia până la o nouă atestare.

Reclamantul a mai indicat că, contrar pct. 123 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 415 din 25 mai 2011, reclamantul a fost lipsit de posibilitatea efectuării verificării metrologice de expertiză a contorului, cât și de dreptul de a alege altă instituție pentru efectuarea constatării tehnico-științifice. Iar, SRL „CEXIN” nu este desemnată de autoritatea centrală de metrologie pentru a exercita controlul metrologic legal.

Nicolae Pătrăniște a afirmat că, contrar pct. 121 din Regulament, în actul de depistare a încălcării din 21 martie 2016, nu s-a indicat modalitatea în care s-au încălcat clauzele contractuale care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a volumelor de gaze naturale consumate, fiind în mod evaziv doar menționat: „neînregistrarea volumului de gaze consumat”.

A menționat că, la ultima verificare metrologică, în actul de demontare din 2 iunie 2014, la rubrica „7. Nr. sigiliului mecanismului de evidență a echipamentului de măsurare s-a indicat „uzina”, fără anumite obiecții la integritatea sigiliului. În buletinul de verificare metrologică nr. S1/VI-221 din 4 iunie 2014 a contorului de gaz s-a indicat „09 - amprenta uzinei producătoare”.

Reclamantul a evidențiat că având în vedere că, atât în privința integrității sigiliului nr. K000908, cât și a sigiliului adeziv nr. K000075, nu au parvenit anumite obiecții, este exclusă orice intervenție în mecanismul de evidență a contorului care ar duce la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a volumelor de gaze naturale consumate.

Prin cererile de concretizare depuse la 17 noiembrie 2016 și la 27 decembrie 2016, Nicolae Pătrăniște a solicitat anularea actului de depistare a încălcării din 21 martie 2016, întocmit de SRL „Chișinău-Gaz”; anularea deciziei nr. 57 din 31 martie 2016 și chitanței de plată din 1 aprilie 2016 în sumă de 80 440,95 de lei, emise de SA „Moldovagaz” pe numele reclamantului; încasarea în mod solidar din contul părților SRL „Chișinău-Gaz” și SA „Moldovagaz” a sumei totale de 6 000 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată, formate din 580 de lei - taxa pentru efectuarea primei expertize, 420 de lei - taxa pentru efectuarea expertizei repetate și 5 000 de lei - onorariul

avocatului; precum și încasarea prejudiciului moral în mărime de 50 000 de lei (f. d. 80).

Prin hotărârea din 24 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea depusă de Nicolae Pătrăniche a fost respinsă ca nefondată.

Prin decizia din 18 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Nicolae Pătrăniche și a fost menținută hotărârea din 24 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

La 2 februarie 2018 Nicolae Pătrăniche a declarat recurs împotriva deciziei din 18 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a indicat că nu a intervenit în funcționarea contorului și nici asupra sigiliilor aplicate, iar actele contestate au fost emise contrar prevederilor legale.

Recurentul a susținut că intervenția în funcționarea contorului nu poate fi confundată cu intervenția asupra sigiliilor aplicate lui, nefiind demonstrat că în cazul de față s-a intervenit în funcționarea contorului.

A invocat că constatarea tehnico-științifică nr. 170 din 18 martie 2016 este inadmisibilă ca mijloc de probă, iar instituția care a efectuat-o, SRL „CEXIN”, nu a fost aleasă de către consumator, dar de către alt operator de rețea – SRL „Chișinău-Gaz”.

Totodată, a mai remarcat că pârâții nu au respectat obligația de a informa consumatorul despre efectuarea constatării tehnico-științifice și despre dreptul de a solicita verificarea metrologică de expertiză a contorului.

Nicolae Pătrăniche a subliniat că furnizorul SA „Moldovagaz” nu a stabilit modalitatea prin care consumatorul a încălcat clauzele contractuale care au condus la neînregistrarea sau la înregistrarea incompletă a consumului de gaze naturale.

Recurentul a susținut că din procesul-verbal privind darea în exploatare a contorului emis de SRL „Chișinău-Gaz” la 16 iunie 2014 – unicul act care arată sigiliile aplicate la contor – este indicat expres că contorul avea sigiliul de stat cu amprenta „MD1VSII” și nicidecum sigiliul uzinei producătoare cu amprenta „09”.

A mai reiterat că prin răspunsul SRL „Chișinău-Gaz” din 29 noiembrie 2016 s-a confirmat că până la iscarea litigiului ultima citire a indicațiilor contorului s-a făcut în februarie 2016, ceea ce denotă că intimații la acel moment au controlat și nu au avut pretenții la integritatea sigiliului cu amprenta „MD1VSII”, așa cum a fost aplicată conform procesului-verbal de dare în exploatare a contorului din 16 iunie 2014.

Nicolae Pătrăniche a afirmat că atât timp cât sigiliul cu amprenta „09” a fost înlăturat însuși de personalul SRL „Chișinău-Gaz” încă în 2014, fiind aplicat în loc alt sigiliu cu amprenta „MD1VSII”, era elementar și evident că contorul nu mai avea aplicat sigiliul uzinei producătoare.

Recurentul a solicitat casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

La 23 aprilie 2018 Nicolae Pătrăniche a declarat recurs suplimentar împotriva deciziei din 18 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, reiterând aceleași temeuri de drept și de fapt.

Prin referința depusă la 14 iunie 2018, SRL „Chișinău-Gaz” a solicitat respingerea recursului declarat de Nicolae Pătrănițe, ca fiind neîntemeiat cu menținerea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond.

Prin referința depusă la 9 iulie 2018 SA „Moldovagaz” a solicitat declararea recursului lui Nicolae Pătrănițe, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 18 ianuarie 2018, dar date ce ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la dosar lipsesc.

Astfel, recursul declarat la 2 februarie 2018, este în termen.

Prin încheierea din 4 iulie 2018 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de către Nicolae Pătrănițe a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat de către Nicolae Pătrănițe, de a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea parțială a acțiunii din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

După cum denotă actele cauzei, prin actul de control al echipamentului de măsurare și actul de demontare a echipamentului de măsurare din 18 martie 2016, întocmite de reprezentanții SRL „Chișinău-Gaz”, a fost demontat echipamentul de măsurare la locul de consum din XXXX, ce aparține consumatorului Nicolae Pătrănițe și a fost împachetat și transmis pentru constatarea tehnico-științifică. Ca motiv de demontare au servit suspiciunile vizavi de sigiliul uzinei producătoare aplicat pe mecanismul de calcul (f. d. 7-8).

Conform concluziilor expuse în actul de constatare tehnico - științifică nr. 170 din 18 martie 2016, întocmit de SRL „CEXIN”, s-a constatat că la echipamentul de măsurare demontat de la locul de consum al reclamantului, sigiliul uzinei producătoare a fost înlăturat, fiind ulterior instalat un sigiliu confecționat artizanal (f. d. 9-10).

Astfel, prin actul de depistare a încălcării clauzelor contractuale nr. 079065541 din 21 martie 2016, întocmit de reprezentanții SRL „Chișinău-Gaz”, bazat pe verificările echipamentului de măsurare de la locul de consum din XXXX, s-a constatat, că sigiliul uzinei producătoare al mecanismului de calcul este contrafăcut (f. d. 11).

La fel, la caz s-a stabilit că în baza actelor menționate și conform pct. 129² din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 415 din 25 mai 2011, a fost emisă decizia SA „Moldovagaz” nr. 57 din 31 martie 2016, prin care s-a dispus efectuarea calculului consumului de gaze naturale prin

metoda sistemului paușal pentru perioada de 12 luni, la locul de consum XXXX, cu încheierea contractului de furnizare a gazelor naturale după achitarea sumei recalculată (f. d. 14).

Potrivit chitanței de plată în numerar din 1 aprilie 2016, a fost calculată suma de 80 440, 95 lei.

La 18 aprilie 2016 Nicolae Pătrăniche a depus o cerere prealabilă în adresa SA „Moldovagaz” și în adresa SRL „Chișinău-Gaz”, solicitând reexaminarea cazului de încălcare a clauzelor contractuale cu anularea actului de depistare a încălcării din 21 martie 2016, a deciziei SA „Moldovagaz” nr. 57 din 31 martie 2016 și a chitanței de plată din 1 aprilie 2016 (f. d. 19 – 22).

Prin răspunsul din 5 mai 2016 la cererea depusă de Nicolae Pătrăniche, SRL „Chișinău-Gaz” a informat petiționarul că pretențiile sale cu privire la anularea deciziei și facturii de plată sunt neîntemeiate, or acestea sunt emise de SA „Moldovagaz” (f. d. 23).

Conform răspunsului din 28 iunie 2016 la cererea depusă de Nicolae Pătrăniche, SA „Moldovagaz” a informat petiționarul că decizia emisă privind efectuarea calculului potrivit sistemului paușal este conformă cerințelor legislației, neexistând temeiuri de anulare a acesteia (f. d. 24-25).

Înaintând acțiunea în judecată împotriva SA „Moldovagaz” și SRL „Chișinău-Gaz”, Nicolae Pătrăniche a solicitat anularea actului de depistare a încălcării din 21 martie 2016, întocmit de SRL „Chișinău-Gaz”; anularea deciziei nr. 57 din 31 martie 2016 și chitanței de plată din 1 aprilie 2016 în sumă de 80 440,95 de lei, emise de SA „Moldovagaz” pe numele reclamantului; încasarea în mod solidar din contul părților SRL „Chișinău-Gaz” și SA „Moldovagaz” a sumei totale de 6 000 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată, formate din 580 de lei - taxa pentru efectuarea primei expertize, 420 de lei - taxa pentru efectuarea expertizei repetate și 5 000 de lei - onorariul avocatului; precum și încasarea prejudiciului moral în mărime de 50 000 de lei

Fiind investită cu judecarea speței în cauză prima instanță a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii și respingerii acesteia.

Judecând apelul declarat de către Nicolae Pătrăniche, instanța de apel a ajuns la concluzia netemeinicii apelului declarat, și menținerii hotărârii primei instanțe.

Pentru a decide astfel, instanțele de judecată ierarhic inferioare au reținut prevederile pct. 76¹ din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale, care stabilește, că operatorul de rețea are următoarele drepturi: a) să aibă acces la locul de consum pentru montarea, pentru demontarea, pentru controlul, pentru verificarea metrologică, pentru înlocuirea sau pentru citirea indicațiilor echipamentului de măsurare, pentru repararea sau pentru înlocuirea utilajului operatorului de rețea, instalat pe proprietatea consumatorului final; b) să deconecteze instalațiile de gaze naturale ale consumatorilor finali în cazurile prevăzute în prezentul Regulament; c) să sisteze livrarea gazelor naturale consumatorului final în cazul încălcării de către consumatorul final a tehnicii securității și a regulilor de utilizare a gazelor naturale, precum și în alte cazuri prevăzute de Legea cu privire la gazele naturale.

La caz, instanțele ierarhic inferioare au stabilit că potrivit concluziilor constatării tehnico-științifice nr. 170 din 18 martie 2016, efectuate de SRL „CEXIN”, s-a

constatat că, la echipamentul de măsurare demontat de la locul de consum al reclamantului, sigiliul uzinei producătoare a fost înlăturat, iar ulterior a fost instalat sigiliul confecționat artizanal.

Astfel, potrivit pct. 151 din Regulamentul indicat mai sus, în cazul în care se constată încălcarea clauzelor contractuale de către consumatorul final, care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a volumului de gaze naturale consumat, furnizorul este în drept să calculeze consumul de gaze naturale conform sistemului paușal, ținând cont de volumul facturat și achitat de către consumatorul final pentru perioada recalculării. În cazul intervenției vizibile în funcționarea echipamentului de măsurare (defectul sau lipsa sticlei la echipamentul de măsurare, defectarea corpului echipamentului de măsurare, deteriorarea sau intervenția asupra sigiliului autentic, ruperea cordonului sigiliului sau restabilirea lui după ce a fost rupt, lipsa calcularea consumului de gaze naturale, conform sistemului paușal, se va lua în considerație perioada de timp de la data ultimei citiri a indicațiilor echipamentului de măsurare (controlului vizual al echipamentului de măsurare) și până la data depistării, dar nu mai mare de 3 luni, în cazul lipsei accesului la citirea indicațiilor echipamentului de măsurare.

În aceste circumstanțe, instanța de apel a considerat drept corectă concluzia primei instanțe vizavi de legalitatea actelor care fac obiectul acestei acțiuni. Acțiunile și actele pârâților contestate de reclamant sun legale, deoarece se încadrează în prevederile normelor legale enunțate supra, or, consumatorul poartă răspundere pentru integritatea sigiliilor aplicate pe echipamentul de măsurare, inclusiv și de autenticitatea sigiliului uzinei producătoare.

Verificând legalitatea și temeinicia concluziilor instanțelor ierarhic inferioare, în raport cu criticele formulate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că concluzia instanțelor judecătorești în sensul respingerii acțiunii lui Nicolae Pătrăniche este una greșită, rezultată din aprecierea incorectă a materialului probator propus de părți în raport cu prevederile legale aplicabile raportului juridic în litigiu.

În baza art. 1 alin. (2) al Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

Conform art. 25 alin. (1) lit. b) și 26 alin. (1) al Legii sus menționate, judecând acțiunea, instanța de contencios administrativ, admite acțiunea și anulează, în tot sau în parte, actul administrativ sau obligă pârâtul să emită actul administrativ cerut de reclamant ori să elibereze un certificat, o adeverință sau oricare alt înscris, ori să înlătore încălcările pe care le-a comis, precum și dispune adjudecarea în contul reclamantului a despăgubirilor pentru întârzierea executării hotărârii. Actul administrativ contestat poate fi anulat, în tot sau în parte, în cazul în care: a) este ilegal în fond ca fiind emis contrar prevederilor legii; b) este ilegal ca fiind emis cu încălcarea competenței; c) este ilegal ca fiind emis cu încălcarea procedurii stabilite.

În susținerea opiniei enunțate instanța de recurs reține că potrivit pct. 3 al Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 415 din 25 mai 2011, control al echipamentului de măsurare reprezintă un ansamblu de acțiuni efectuate de către operatorul de rețea, cu sau fără utilizarea aparatelor speciale, în scopul stabilirii corectitudinii funcționării echipamentului de măsurare, lipsa intervențiilor în funcționarea echipamentului de măsurare, inclusiv pentru verificarea integrității echipamentului de măsurare și a sigiliilor aplicate.

Conform pct. 121 din Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale, în cazul depistării încălcării clauzelor contractuale de către consumatorul final, care au condus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a volumului de gaze naturale consumat, personalul operatorului de rețea este obligat să demonstreze acest fapt consumatorului final și să întocmească actul de depistare a încălcării clauzelor contractuale în 2 exemplare - câte un exemplar pentru fiecare parte. Personalul operatorului de rețea indică obligatoriu în act modalitatea în care consumatorul final a încălcat clauzele contractuale care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a volumelor de gaze naturale consumate.

În acest sens, reieșind din prevederile Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale și având în vedere faptul, că principiul legalității este aplicabil și deciziilor de examinare a cazurilor de încălcare a clauzelor contractuale de către consumator, urmează că la examinarea cazului să se clarifice, dacă a avut loc într-adevăr o încălcare și dacă materialele prezentate indică circumstanțele și mijloacele ce au condus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a volumului de gaze naturale consumat și dacă pot ele oare servi furnizorului drept bază pentru luarea deciziei privind încălcarea clauzelor contractuale de către consumator, iar decizia privind încălcarea clauzelor contractuale de către consumatorul final urmează a fi motivată.

Raportând la caz circumstanțele constatate supra și normele sus menționate, Colegiul evidențiază că pentru a fi în prezența unor abateri de la consumul de gaze naturale, se impune să fie întrunite cumulativ anumite condiții, și anume, condiția de existență a încălcărilor clauzelor contractuale și că aceste încălcări să conducă la neînregistrarea sau la înregistrarea incompletă a volumului de gaze naturale consumat.

Prin urmare instanța de recurs relevă că decizia SA „Moldovagaz” nr. 57 din 31 martie 2016 privind încălcarea de către consumatorul final a clauzelor contractuale, care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a volumului de gaze naturale consumat, emisă în privința consumatorului Nicolae Pătrăniche, nu întrunește exigențele prevăzute de legislația în vigoare, și anume aceasta nu conține descrierea încălcării comise cu indicarea concretă a clauzelor din contract și din actele normative care au fost încălcate, indicându-se doar „Sigiliul autentic din metal, aplicat la mecanismul de calcul al echipamentului de măsurare de tip BK-G6T nr. 25934967 a fost înlăturat și ulterior instalat un sigiliu contrafăcut.

La caz, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție atestă, că indicarea faptului depistării modificării sigiliului, nu

poate fi apreciată ca o descriere motivată și clară a încălcărilor admise de către reclamant.

În sensul celor enunțate este de înțeles că la întocmirea actului de depistare a încălcării clauzelor contractuale nr. 079065541 din 21 martie 2016 de către SRL „Chișinău-Gaz” și deciziei SA „Moldovagaz” nr. 57 din 31 martie 2016 privind încălcarea de către consumatorul final a clauzelor contractuale, nu a fost dovedită vinovăția consumatorului în modul prevăzut de pct. 121 al Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale, nefiind indicate încălcările depistate, deși angajații furnizorului urmau să specifice modul de încălcare de către consumator a condițiilor contractuale.

Astfel, în baza celor expuse, instanța de recurs reiterează că în speță nu a fost probat consumul fraudulos de gaze naturale de către Nicolae Pătrăniște și nici intervenția acestuia în funcționarea contorului, respectiv nefiind stabilită modalitatea prin care consumatorul a încălcat clauzele contractuale care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a volumului de gaze naturale consumat.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține drept incorectă concluzia instanțelor de judecată inferioare cu referire la faptul constatării legalității deciziei SA „Moldovagaz” nr. 57 din 31 martie 2016, or aceasta a fost emisă în mod exclusiv în baza rezultatului expertizei SRL „CEXIN”, însă asupra acestuia a obiectat reclamantul, solicitând recunoașterea acestuia ca probă nepertinentă și neadmisibilă, deoarece a fost obținut cu încălcarea prevederilor legale.

În acest context, urmează a fi menționate prevederile pct. 123 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale, instituția care efectuează constatarea tehnico-științifică este aleasă de către consumatorul final. Înainte de efectuarea constatării tehnico-științifice, consumatorul final este în drept să solicite efectuarea verificării metrologice de expertiză a echipamentului de măsurare, cheltuielile pentru verificarea metrologică de expertiză fiind suportate de către consumatorul final. Furnizorul și operatorul de rețea informează obligatoriu consumatorul final despre acest drept al consumatorului final. Consumatorul final prezintă echipamentul de măsurare la verificarea metrologică de expertiză în termen de 5 zile lucrătoare din data demontării echipamentului de măsurare. După efectuarea verificării metrologice de expertiză, consumatorul final prezintă echipamentul de măsurare, la instituția care urmează să efectueze constatarea tehnico-științifică, în termen de 5 zile lucrătoare de la emiterea raportului verificării metrologice de expertiză.

Astfel, respectivul regulament prevede drepturile și obligațiile atât a consumatorului final, cât și a operatorului de rețea.

Drept urmare, în interpretarea corectă a acestor prevederi legale este de înțeles că instituția care efectuează constatarea tehnico-științifică urmează a fi aleasă de către consumatorul final, iar înainte de efectuarea constatării tehnico-științifice, consumatorul final este în drept să solicite efectuarea verificării metrologice de expertiză a echipamentului de măsurare, iar aceste drepturi urmează să fie aduse la cunoștință de către furnizor sau operator de rețea.

Prin prisma normelor citate supra, actele cauzei denotă că verificarea integrității echipamentului de măsurare a gazului, ridicat de la consumatorul Nicolae Pătrănițe, a avut loc cu derogare de la aceste prevederi legale, constatarea tehnico-științifică nefiind efectuată de instituția la alegerea consumatorului final.

Or, din raportul de constatare tehnico-științifică nr. 170 din 18 martie 2016, întocmit de Centrul de Expertize Independente „CEXIN”, rezultă cu certitudine că verificarea integrității contorului de gaz BK-G6T, nr. 25934967 a consumatorului Nicolae Pătrănițe, domiciliat în XXXX, a fost efectuată în baza cererii reprezentantului SRL „Chișinău-Gaz”, A. Iovița (f. d. 9-10).

Instanța de recurs mai menționează asupra necesității respectării prevederilor Legii cu privire la expertiza judiciară, constatările tehnico-științifice și medico-legale nr. 1086 din 23 iunie 2000 (în vigoare la data efectuării constatării tehnico-științifice în speță), care stipulează în art. 1¹ alin. (1), 1² alin. (2), că la efectuarea constatărilor tehnico-științifice se aplică aceleași reguli și metodici și se utilizează aceleași utilaje ca și la efectuarea expertizei judiciare, iar rezultatele acestora au aceeași valoare juridică, însă reieșind din noțiunea și temeiurile efectuării constatării tehnico-științifice, aceasta este o activitate efectuată de către specialist în cadrul acțiunii procesuale, sau de sine stătător, pentru explicarea unor fapte sau circumstanțe ale cauzei cercetate.

Apreciind raportul de constatare tehnico-științifică nr. 170 din 18 martie 2016 se conchide, că acesta a fost efectuat de către Centrul de Expertize Independente „CEXIN”, expertul Igor Cheșcu, însă potrivit datelor din Lista experților judiciari particulari atestați, actualizată la 30 martie 2016, atestarea acestuia era valabilă doar până la 10 februarie 2016 (f. d. 106).

În astfel de circumstanțe, instanța de recurs nu poate aprecia raportul de constatare tehnico-științifică nr. 170 din 18 martie 2016 ca fiind unul efectuat de către un specialist, astfel cum se stipulează în art.1¹, 1² al Legii cu privire la expertiza judiciară, constatările tehnico-științifice și medico-legale nr. 1086 din 23 iunie 2000.

În contextul celor invocate, rezultă că în mod imperativ, furnizorul de gaze naturale, depistând încălcarea clauzelor contractuale, urma de a expedia contorul la efectuarea constatării tehnico-științifice la instituția aleasă de către consumatorul final, însă acest drept a consumatorului nu a fost respectat.

Totodată, este important a remarca că potrivit procesului-verbal privind imposibilitatea întocmirii raportului de constatare tehnico-științifică nr. 960 din 23 august 2016 a Centrului Național de Expertize Judiciare de pe lângă Ministerul Justiției al RM, examinarea traseologică a sigiliului contorului nu poate fi efectuată fără a avea la dispoziție modele pentru comparație (f. d. 63-64).

Însă, prin răspunsurile SA „Moldovagaz” și SRL „Chișinău-Gaz”, i s-a comunicat lui Nicolae Pătrănițe că nu pot satisface solicitarea sa de a oferi mostre de sigilii și sigilator (f. d. 56), motiv din care reclamantul s-a aflat în imposibilitate reală de a beneficia de dreptul său legal de a efectua o altă expertiză în mod alternativ.

Mai mult că, în aceste condiții consumatorul a fost lipsit de posibilitatea și dreptul legal de a solicita efectuarea verificării metrologice de expertiză a echipamentului de măsurare înainte de efectuarea constatării tehnico-științifice,

fiindu-i încălcat dreptul fundamental la apărare, consfințit de prevederile art. 26 alin.(2) din Constituția RM.

Drept urmare, se constată că verificarea echipamentului de măsurare, și anume a contorului de gaze BK-G6T, nr. 25934967 ridicat din XXXX ce aparține consumatorului Nicolae Pătrăniște a fost efectuată cu încălcarea procedurii stabile de pct. 123 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea gazelor naturale.

Or, la materialele cauzei lipsesc probe pertinente care ar demonstra că consumatorului final, lui Nicolae Pătrăniște i-a fost propus de a prezenta contorul de gaz pentru efectuarea constatării tehnico-științifice la instituția dorită de el, iar acesta a refuzat, acordând această posibilitate reprezentanților SA „Moldovagaz”.

În altă ordine de idei, instanța de recurs va menționa că concluzia expusă în raportul de constatare tehnico-științifică nr. 170 din 18 martie 2016 poartă un caracter incert și nu indică direct la vinovăția consumatorului final Nicolae Pătrăniște privind consumul fraudulos a gazelor naturale.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție atestă, că raportul de constatare tehnico-științifică nr. 170 din 18 martie 2016, prezentat în copie de către reprezentantul reclamantului la depunerea cererii, se consideră, în baza art. 122 Cod de procedură civilă, ca o probă inadmisibilă obținută cu încălcarea prevederilor legii, nefiind efectuat de către un specialist, adică de o persoană neîmputernicită, printr-un raport defectuos și unilateral.

În conexiunea celor expuse, este cert că instanțele de judecată ierarhic inferioare au dat o apreciere incorectă litigiului dedus judecății, ceea ce a dus la emiterea unei soluții greșite, iar în consecință, actul de depistare a încălcării clauzelor contractuale nr. 079065541 din 21 martie 2016 emis de SRL „Chișinău-Gaz”, decizia SA „Moldovagaz” nr. 57 din 31 martie 2016 privind încălcarea de către consumatorul final a clauzelor contractuale și chitanța de plată în numerar din 1 aprilie 2016 în sumă de 80 440,95 de lei eliberată de SA „Moldovagaz”, urmează a fi anulate.

Conform art. 25 alin. (3), (4) a Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, în cazul admiterii acțiunii, instanța de contencios administrativ se pronunță, la cerere, și asupra reparării prejudiciului material și moral cauzat prin actul administrativ ilegal sau prin neexaminarea în termenul legal a cererii prealabile. Mărimea prejudiciului moral se stabilește de instanța de contencios administrativ, independent de prejudiciul material, în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate, de gradul de vinovăție a pârâtului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, luându-se în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Art. 1423 alin. (1) Cod civil prevede că, mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

Dat fiind faptul că, răspunderea pentru prejudiciul moral are un caracter compensator, acesta urmează să se determine de către instanța de judecătorească, reieșind din circumstanțele concrete ale cauzei, ținându-se cont de persoana celui care

înaintea acțiunea și de măsura în care această compensație poate să-i aducă satisfacție. Totodată, la aprecierea prejudiciului moral, se ia obligatoriu în considerație principiul general al echității și că suma nu trebuie să fie vădit disproporționată cu sumele acordate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în spețe similare.

În temeiul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit.

Cu referire la prevederile enunțate, reieșind din specificul acțiunii, și de faptul că reclamantul Nicolae Pătrăniște a fost lezat în drepturile sale de consumator final al gazelor naturale, instanța de recurs consideră necesar de a încasa în mod solidar de la SRL „Chișinău-Gaz” și SA „Moldovagaz” cu titlu prejudiciu moral suma de 1 000 de lei, care este una proporțională cu sumele acordate de instanțele naționale în cazuri similare.

Totodată urmează a fi punctat faptul că suma solicitată de reclamant cu titlu de prejudiciu moral în mărime de 50 000 de lei este una exagerată și nejustificată. Or, stabilirea cuantumului despăgubirilor se impune prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Ba mai mult, acesta trebuie astfel stabilit, încât să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victime.

În conformitate cu art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului - proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Art. 90 lit. g) Cod de procedură civilă, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte cheltuielile de efectuare a expertizei.

Astfel, la caz, reclamantul Nicolae Pătrăniște a suportat cheltuieli legate de efectuarea expertizei, și anume suma de 580 de lei, fapt confirmat prin avizul de plată în numerar din 23 martie 2016 (f. d. 52) și suma de 420 de lei, fapt confirmat prin ordinul de încasare a numerarului nr. RCMD-J000 din 7 iunie 2016 (f. d. 62), motiv din care instanța de recurs consideră necesar de a încasa în mod solidar de la SRL „Chișinău-Gaz” și SA „Moldovagaz” în beneficiul reclamantului suma de 1 000 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

În conformitate cu art. 96 alin. (1) și (1¹) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Conform art. 63 alin. (4) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, cheltuielile suportate de client în legătură cu acordarea de către avocat a asistenței juridice la apărarea drepturilor și intereselor lui legitime în cauzele penale,

civile și administrative urmează a fi compensate integral și proporțional cerințelor admise (respinse) de partea adversă.

În acest sens, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, subliniază că sumele cheltuite de părți cu ocazia îndeplinirii actelor de procedură corespunzătoare poziției lor procesuale, pe parcursul desfășurării procesului civil reprezintă cheltuieli de judecată, iar conform art. 90 lit. i) din Codul de procedură civilă, cheltuielile de asistență juridică fac parte din cheltuielile de judecare a pricinii.

Cheltuielile de judecare a cauzei pornesc de la principiul independenței procesuale a fiecărei părți în procesul civil și au caracter de sancțiune procedurală, iar ca fundament răspunderea civilă delictuală și culpa procesuală a părții care a pierdut procesul. Prin obligarea la plata acestora trebuie să se realizeze acoperirea integrală a prejudiciului cauzat părții care a câștigat procesul.

Pornind de la practica CEDO, cheltuielile pentru asistența juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime.

În speță, reclamantul Nicolae Pătrăniște a pretins suma de 5 000 de lei pentru costuri și cheltuieli de asistență juridică, prezentând mandatul avocatului Edgar Niculcea nr. 0925365 (f. d. 3) și bonul de plată seria XL nr. 352409 din 5 septembrie 2016 (f. d. 105).

Raportând cele descrise la dispozițiile normelor legale citate supra, instanța de recurs menționează că Nicolae Pătrăniște a prezentat probe admisibile și pertinente care să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică, în sensul art. 96 din Cod de procedură civilă.

Așadar, instanța de recurs notează că reclamantul Nicolae Pătrăniște a fost reprezentat în primă instanță de avocatul Edgar Niculcea, iar suma de 5 000 de lei indicată în bonul de plată seria XL nr. 352409 din 5 septembrie 2016 pentru prestarea serviciilor de asistență juridică este una efectivă, reală, rezonabilă și proporțională cu munca depusă.

Instanța de recurs reține că avocatul Edgar Niculcea a întocmit și a depus prezenta cerere de chemare în judecată și două cereri de concretizare a cerințelor, a fost prezent la 7 ședințe de judecată din instanța de fond și consideră rezonabil să acorde suma de 5 000 de lei pentru acoperirea tuturor cheltuielilor de asistență juridică.

Față de cele ce preced și fiind cert că circumstanțele cauzei au fost constatate de către instanțele de judecată ierarhic inferioare, nefiind necesară verificarea suplimentară a anumitor dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat, de a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și a emite o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b), 445 alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Nicolae Pătrănice.

Se casează integral decizia din 18 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 24 iunie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Pătrănice împotriva Societății pe Acțiuni „Moldovagaz” și Societății cu Răspundere Limitată „Chișinău-Gaz” cu privire la anularea actelor administrative, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, și se emite o nouă hotărâre, prin care:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Pătrănice împotriva Societății pe Acțiuni „Moldovagaz” și Societății cu Răspundere Limitată „Chișinău-Gaz” cu privire la anularea actelor administrative, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Se anulează actul de depistare a încălcării clauzelor contractuale nr. 079065541 din 21 martie 2016 emis de SRL „Chișinău-Gaz”, decizia SA „Moldovagaz” nr. 57 din 31 martie 2016 privind încălcarea de către consumatorul final a clauzelor contractuale și chitanța de plată în numerar din 1 aprilie 2016 în sumă de 80 440,95 de lei eliberată de SA „Moldovagaz”.

Se încasează în mod solidar de la Societatea cu Răspundere Limitată „Chișinău-Gaz” și Societatea pe Acțiuni „Moldovagaz” în beneficiul lui Nicolae Pătrănice suma de 1 000 (o mie) de lei cu titlu de prejudiciul moral, suma de 1 000 (o mie) de lei cheltuieli de judecată legate de efectuarea expertizei și suma de 5 000 (cinci mii) de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În rest, pretențiile lui Nicolae Pătrănice se resping, ca neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Svetlana Filincova

Luiza Gafton

Victor Burduh

Tamara Chișca-Doneva